

1912—13 fremsatte den daværende Justitsminister en Række Lovforslag, som tilsigtede at supplere Loven af 1909, saa at den kunde træde i Kraft og føres ud i Livet. Disse Lovforslag fremsattes dels i December Maaned 1912, dels i Foraaret 1913, og de henvises til et Udvalg. Men dette Udvalg afgav først Betænkning den 24. April 1913, kort Tid før Rigsdagssamlingens Slutning, saa at ikke noget af de af den daværende Justitsminister fremsatte Supplementslovforslag blev vedtaget af noget af Rigsdagens Ting.

Nu kunde man gaa videre i det givne Spor og fremsætte Supplementslovforslag paa ny, for at Loven af 26. Marts 1909 kunde træde i Kraft. Men det forholder sig paa en ejendommelig Maade med denne Lov. Det er ikke saaledes, som det saa ofte gaar med vedtagne Love, at et Flertal i begge Rigsdagens Ting er tilfreds med Loven, som den er vedtaget, medens derimod et Mindretal er utilfreds med den. Det gaar saa ejendommeligt med denne Lov af 26. Marts 1909, at i den Skikkelse, i hvilken den blev vedtaget af Rigsdagen, er der egentlig ingen, der vedkender sig at være tilfreds med den. Nu er der desuden hængaet en Aarrække siden 1909, og de politiske Forhold har forandret sig saa meget, at der nu er et andet Flertal, ikke alene i dette høje Ting efter det sidste Valg, men efter Valget i Vendsyssel og Udnævnelsen af en ny kongevalgt Landsningsmand ogsaa i det høje Landsting, end der var i 1909. Under disse Forhold maa det anses for rimeligt at spørge den høje Rigsdag, om den ikke ønsker nogle Ændringer i Loven af 26. Marts 1909, inden den træder ud i Livet, og det er det, der sker ved dette Lovforslag.

De Omraader, hvor man fra alle Sider, kan jeg nok sige, er enig om, at Loven af 26. Marts 1909, som naturligvis har Fordele fremfor det bestaaende System, dog ikke er fuldt tilfredsstillende, er disse: Loven gennemfører ikke Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen, Anklageprincippet er ikke indført i Strafferetsplejen, og Nævningerne er ikke folkevalgte. Paa disse 3 principielle Punkter har jeg derfor tilladt mig at foreslaa Ændringer. Men da disse kun faa principielle Ændringer sætter sig talrige Spor af formel Natur rundt omkring i Loven, er det blevet en Nødvendighed at udarbejde et helt nyt Lovforslag, idet Antallet af Ændringsforslag til den oprindelige Lov ellers vilde være blevet alt for stort, og det hele uoverskueligt. Ved Udarbejdelsen af

dette nye Lovforslag er man imidlertid — det vil ærede Medlemmer, naar de gør sig bekendt med det, let erfare — gaaet frem med nænsom Haand. Der er ikke foretaget flere Ændringer i Loven af 26. Marts 1909, end det er nødvendigt for at gennemføre disse tre principielle Synsmaader og saa en fjerde Ting, som jeg ved Slutningen af min Tale skal dvæle ved, og som ogsaa har nogen Betydning. Ministeriet har ønsket at gaa saa lempe ligt og fredsommeligt frem som muligt for ikke ved dette Lovgivningsskridt at udæske til nogen Side. Jeg skal saaledes fremhæve, at hele den borgerlige Retspleje i alt, hvad der er væsentligt og af Betydning, er uforandret i Lovforslaget, skønt der ogsaa her var noget, som det kunde have været ønskeligt at ændre, idet Umiddelbarhedsprincippet i Bevisførelsen i Loven af 1909 lige saa lidt er gennemført i den borgerlige Retspleje som i Strafferetsplejen.

Nu fremsættes Lovforslaget altsaa i denne nye Skikkelse, og det maa da være Rigsdagens Sag at træffe Bestemmelse om, hvorvidt den kræver Loven af 26. Marts 1909 gennemført og ført ud i Livet i den Skikkelse, hvori den er vedtaget, eller den vil gaa med til Ændringer i denne, hvortil dette Lovforslags Drøftelse giver Lejlighed.

Den første principielle Synsmaade, som er gennemført i Lovforslaget, er Adskillelse af Retspleje og Forvaltning. Deraf følger, at der i hver Retskreds skal være baade en Dommer, der tillige er Retsskriver, og en Politimester, og dette maa nødvendigt medføre, at Retskredsene bliver større, end de er efter den nuværende Ordning, idet vi naturligvis ikke kan have to Embedsmænd for een Landet over. Det er efter Lovforslaget dog ikke nødvendigt at forhøje Embedsmændenes Antal saa overordentlig meget. Der er nu 132 Dommere og Politimestre ude i Landet, og der vil efter Lovforslaget blive 82 Dommere og 70 Politimestre, altsaa tilsammen 152. Det vil være en Forøgelse af Embedsmændenes Tal med 20, for at vi i hver Retskreds kan faa saavel en Dommer som en Politimester, og faa gennemført det Krav til en moderne Retspleje, som udtrykkes i, at Forvaltning og Domsmyndighed er adskilte, og som i Strafferetsplejen altsaa sætter sit frugtbare Spor i, at den, som skal dømme, ikke er den samme, som bærer Ansvar for den sigtedes Anholdelse. Den Merudgift, som denne Ændring vil medføre, skal jeg gøre Rede for, naar jeg,